

Notat - Folkehusanalyse

29. februar 2024

Side 1 af 9

Partierne bag Aarhus Kommunes budgetforlig for 2024 har besluttet, at der skal foretages en vurdering af hvilke folkehuse, der skal styrkes og udvikles yderligere. Der skal her ses på, hvor meget og hvordan husene bruges i dag samt den økonomiske rentabilitet for husene. Forligspartierne er enige om, at en nærmere gennemgang af husene kan betyde, at op mod 1/3 af folkehuse lukkes eller omdannes til andre aktiviteter og formål.

Sundhed og Omsorg
Sundhed og Forebyggelse
Aarhus Kommune

Vurderingen sker med afsæt i 'Pejlemærker for fremtidens folkehuse'¹ og på baggrund af kriterierne beskrevet nedenfor.

Folkehusene skal skabe værdi og velfærd for endnu flere borgere ved at understøtte fællesskaber, aktiviteter og bekæmpelse af ensomhed. Folkehuse skal imødekomme pejlemærkerne for fremtidens folkehuse og være med til at skabe gode oplevelser lokalt.

Sundhedsstaben
Rådhuset
8000 Aarhus C

Partierne bag Aarhus Kommunes budgetforlig for 2024 er, på baggrund af analysen og de faglige anbefalinger, enige om at sende materialet i høring med nedenstående overordnede anbefalinger.

Anbefalingerne for folkehusene placeres i følgende kategorier:

1. Folkehuse som indstilles til at fortsætte som i dag og videreudvikles
2. Folkehuse som i dag er udviklet til anden anvendelse, eller som byrådsbeslutninger medfører skal udvikles på andre måder
3. Folkehuse hvor der kan foretages mulighedsstudier

Herudover beskrives de folkehuse, der skal med i en videre dialog om ansøgning til Nordea-fonden.

Bilag:

- Bilag 1: Læsevejledning – beskrivelse af kriterier
- Bilag 2: Analyse af folkehusene

---

¹ Se pejlemærkerne her: [Pejlemærker for fremtidens folkehuse \(aarhus.dk\)](https://aarhus.dk/pejlemærker-for-fremtidens-folkehuse)

29. februar 2024

Side 2 af 9

Baggrund for kriterierne

Der har været en inddragelse i processen for at få input til kriterierne for fremtidens folkehuse, hvor særligt brugere og frivillige i folkehusene, Styregruppen for fremtidens folkehuse, Sundheds- og Omsorgsudvalget og Ældrerådet har budt ind med input til, hvad der skal karakterisere fremtidens folkehuse og dermed danne baggrund for de kriterier, som fremtidens folkehuse udvælges på baggrund af.

Brugere og frivillige har budt ind via dialogmøder, postkasser og e-mail. Sundhed og Omsorg har afviklet tre åbne dialogmøder for brugere af folkehusene; ét i hvert af de tre distrikter. Interessen for dialogmøderne har været stor, og det vurderes, at 80-100 personer har deltaget hvert sted.

Der har været opsat en postkasse i alle folkehusene, hvor husenes brugere anonymt har kunnet aflevere input. Der er blevet opfordret til, at brugerne kunne skrive til den lokale leder af folkehusene, til det frivillige råd i folkehuset og til folkehusenes fælles e-mailadresse.

De mange input fra dialogmøder, postkasser og modtagne mails er taget med i udarbejdelsen af kriterierne for fremtidens folkehuse. Styregruppen for fremtidens folkehuse, Sundheds- og Omsorgsudvalget og Ældrerådet har bidraget med input til kriterier via deres møder i oktober-november.

Kriterierne er endeligt godkendt i Styregruppen for fremtidens folkehuse den 5. januar 2024 med følgende kvalificerende input, der tages med i analysen: Fokus på at fremhæve husenes potentialer i forhold til bl.a. cafédrift, fokus på koblingen til boligsociale indsatser, en opmærksomhed på tilgængelighed ift. offentlig transport og kvalitative data i forhold til husenes aktivitetsniveau.

Kriterierne er: *Aktivitetsniveau, Samarbejde, Cafédrift, Demografi, Geografi, Fysiske rammer og Sundhed.*

Kriterierne måles både ud fra kvalitative og kvantitative data. De kvalitative data bygger på ledere og medarbejderes viden, erfaring og kendskab på baggrund af løbende dialoger med brugere og frivillige af det enkelte folkehuse. De kvalitative data bygger herved på et lokalt kendskab til folkehuset og lokalområdet. Se mere i bilag 1: *Læsevejledning – beskrivelse af kriterier.*

Et opmærksomhedspunkt er, at folkehusene indgår i en større vifte af tilbud og aktiviteter i lokalområderne, hvor fællesskaber kommer i mange afskyninger. Det gælder eksempelvis aktiviteter og fællesskaber i kirker, biblioteker, forsamlingshuse, lokale idrætsklubber eller caféer. De forskellige aktiviteter i lokalområderne fremgår af analysen.

Sundhed og Omsorg har desuden en række andre fællesskabstilbud, som f.eks. Fristedet Skæring, Folkestedet i Carl Blochs Gade, Værkstedet på Østergade, Elværket i Åbyhøj samt Generationernes Hus på Aarhus Ø, hvilket alle tilbyder rum for fællesskaber og aktiviteter.

På de næste sider fremgår anbefalinger og potentialer for fremtidens folkehuse.

29. februar 2024
Side 3 af 9

1. Folkehuse som indstilles til at fortsætte som i dag og videreudvikles

Kategorien indeholder de folkehuse, der på baggrund af analysen indstilles til at fortsætte som i dag, hvor de fortsat bevares som folkehuse. Det er folkehuse, der har et stort potentiale i forhold til at skabe fællesskaber og aktiviteter for endnu flere borgere. Folkehusene har grobund for at blive økonomisk bæredygtige og potentiale for videreudvikling. Sundhed og Omsorg vil herunder arbejde med, hvordan cafédriften kan optimeres, så den kommer brugerne af folkehusene til endnu større gavn.

I analysen er der fremhævet opmærksomhedspunkter for seks af folkehusene. For hvert af disse seks folkehuse er der nedenfor beskrevet en række tiltag og investeringer, som analysen vurderer, at der er behov for, for at indfri potentialerne i disse folkehuse. Et videre arbejde med disse opmærksomhedspunkter skal ske sammen med Aarhus Ejendomme.

Kategorien indeholder samlet følgende 26 folkehuse:

Distrikt Nord

- Folkehuset Vejlbj
- Folkehuset Trige
- Folkehuset Skæring
- Folkehuset Skødstrup
- Folkehuset Skejby
- Folkehuset Hjortshøj
- Folkehuset Tilst
- Folkehuset Lystrup
- Folkehuset Risskov
  - *Opmærksomhedspunkt: Folkehuset Risskov deler indgang med plejehjemmet Hørgården. For at få adskilt plejehjem og folkehus bør der investeres i at rive den fælles glasindgang ned, og etablere to selvstændige indgange. Generelt trænger husets møbler til udskiftning.*
- Folkehuset Sabro
  - *Opmærksomhedspunkt: Folkehuset er svært at adskille fra plejehjemmet, ligesom madproduktionen foregår på plejehjemmet. Folkehuset har behov for større investeringer for at imødekomme pejlemærkerne for fremtidens folkehuse. Der er behov for etablering af et mindre produktionskøkken i folkehuset, samt renovering af caféen. Der vil være behov for at kigge på den bygningsmæssige sammensætning for at skabe et sammenhængende folkehus. Der har været dialog med Sabro bibliotek om samlokation i Folkehuset Sabro. Der er potentialer for at kigge nærmere på denne mulighed.*

Distrikt Midt

- Folkehuset Møllestien
- Folkehuset Ankersgade

29. februar 2024

Side 4 af 9

- Folkehuset Vestervang
- Folkehuset Brabrand
- Folkehuset Trøjborg
- Folkehuset Fuglebakken
  - *Opmærksomhedspunkt: Folkehuset Fuglebakken kan, under forudsætning af, at det på sigt får mulighed for flere lokaler, have et stort potentiale. Stort køkken med fint caféareal understøtter madfællesskaber fra ældreboligerne.*
- Folkehuset Hasle
  - *Opmærksomhedspunkt: Folkehuset Hasle kan, under forudsætning af at folkehuset og plejehjemmet kan adskille madproduktionen, og at der på sigt bliver mulighed for flere lokaler, have potentiale i et byområde under udvikling.*
- Folkehuset Marselis
  - *Opmærksomhedspunkt: Folkehuset Marselis kan, under forudsætning af, at der tages beslutning om ældreboligernes fremtid, og at der afsættes midler til renovering af folkehuset, have et potentiale.*

Distrikt Syd

- Folkehuset Tranbjerg
- Folkehuset Holme
- Folkehuset Beder
- Folkehuset Kolt-Hasselager
- Folkehuset Mårslet
- Folkehuset Solbjerg
- Folkehuset Stavtrup
- Folkehuset Harlev
  - *Opmærksomhedspunkt: Folkehuset Harlev har behov for større investeringer for at imødekomme pejlemærkerne for fremtidens folkehuse. Der er behov for etablering af et mindre produktionskøkken, nyt salgsområde og en general modernisering af caféen. Det er ligeledes muligt at understøtte en adskillelse fra plejehjemmet ved ombygning af en alternativ eksisterende indgang.*

2. Folkehuse som i dag er overgået til anden anvendelse, eller som byrådsbeslutninger medfører skal udvikles på andre måder

Kategorien indeholder de folkehuse, som allerede i dag mere eller mindre anvendes til andre formål. Kategorien indeholder ligeledes de folkehuse, hvis muligheder for videreudvikling og samarbejdsrelationer påvirkes af andre beslutningsprocesser. Folkehusenes fremadrettede anvendelse skal derfor drøftes i relation til de beslutninger, der kan påvirke anvendelsen af lokalerne og fællesskaberne i folkehuset. Dette er angivet nedenfor under de enkelte huse. Der skal ligeledes indledes en lokal dialog om, hvordan de nuværende aktiviteter og fællesskaber bedst muligt kan videreføres, hvor bl.a. de lokale råd vil blive inddraget.

29. februar 2024
Side 5 af 9

- Folkehuset Abildgården (Distrikt Nord)
  - Plejehjem og folkehus er svære at adskille. Folkehuset har få borgerlokaler og ingen café. Det er politisk besluttet, at plejehjemmet Abildgården skal nedrives og opføres på ny, hvilket ligeledes vil påvirke folkehuset. I den forbindelse skal der tages stilling til, hvad der skal ske med folkehuset, og hvordan de nuværende fællesskaber kan videreføres.
- Folkehuset Gellerup (Distrikt Midt)
  - De oprindelige folkehus-lokaler er under opsigelse. Folkehuset har fået et nyt lokale på Sports- og Kulturcampus, hvilket ikke er tilstrækkeligt til at drive et folkehus. Der er behov for at finde en anden lokation til de aktiviteter, der ikke kan fortsætte i de oprindelige lokaler. Der skal indledes en lokal dialog om, hvordan de nuværende aktiviteter og fællesskaber kan videreføres i størst muligt omfang.
- Bøgeskovhus (Distrikt Syd)
  - Huset driftes lige nu af Forenede Care. Da kontrakten med Forenede Care udløber, har byrådet besluttet at genudbyde driften af plejehjemmet. Beslutning om den fremtidige drift af plejehjemmet vil ske i sidste del af 2024. Huset fremgår derfor ikke af datamaterialet, da det pt. ikke driftes af Sundhed og Omsorg.
- Folkehuset Christiansbjerg (Distrikt Nord)
  - Folkehuset er ombygget til et dagcenter, og driftsbudgettet er flyttet til dagcentret. Der er potentiale for at lokaler og servicearealer fortsætter som dagcenter. Dog med ønske om, at de borgerrettede aktiviteter, der findes i huset i dag (herunder lokalhistorisk arkiv), videreføres.
- Folkehuset Rosenvang (Distrikt Midt)
  - Folkehuset har ingen café, og der mangler lokaler og frivillige. Der er potentiale for, at lokaler og servicearealer kan indlemmes i plejehjemmet. Ønsket er at bevare de fællesskaber og aktiviteter, der findes i huset i dag. Der skal indledes en lokal dialog om, hvordan de nuværende aktiviteter og fællesskaber kan videreføres i størst muligt omfang.

3. Folkehuse hvor der kan foretages mulighedsstudier

Kategorien indeholder de folkehuse, der på forskellige måder er udfordret i forhold til at imødekomme pejlemærkerne for fremtidens folkehuse. Folkehusene kan f.eks. være præget af mange arbejdspladser, have svært ved at tiltrække frivillige og brugere eller have udfordringer med cafédriften. Folkehusene rummer en stor kompleksitet og forskellige lokale hensyn, som det er

vigtigt at undersøge nærmere i et mulighedsstudie for at se, hvordan potentialet bedst udfoldes fremadrettet.

29. februar 2024
Side 6 af 9

Mulighedsstudierne sker i koordinering med Aarhus Ejendomme og har fokus på, hvordan stederne bedst kan udvikles i de enkelte lokalområder. Som en del af mulighedsstudierne indledes en lokal dialog bl.a. med de lokale råd om, hvordan de nuværende aktiviteter og fællesskaber bedst muligt kan videreføres.

Mulighederne og opmærksomhedspunkterne, som er noteret nedenfor, indrages i mulighedsstudierne.

- Folkehuset Toftegården (Distrikt Nord)
  - Folkehuset har ingen café. Folkehuset har et stort engagement fra råd og frivillige, hvorfor der er god mulighed for at indlede en lokal dialog om fremadrettede muligheder. Der kan afsøges mulige synergier med et kommende Kultur- og Sundhedshus i Herredsvang, jf. forliget for udsatte boligområder. Målsætningen er, at de nuværende fællesskaber på Toftegården kan fortsætte, enten i de nuværende lokaler eller i samarbejde med andre i lokalområdet.
- Folkehuset Dalgas (Distrikt Midt)
  - Folkehuset har ingen café og mangler borgerrettede lokaler. De tidligere cafélokaler er i dag forpagtet til restauranten Tangkroen. Der er lavet en aftale om, at restauranten kan understøtte lokale aktiviteter til rimelige priser. Der er mulighed for at gå i dialog med Aarhus Ejendomme om, hvorvidt driften af lokaler og servicearealer kan overgå til andre, og hvordan lokalerne fortsat kan rumme de nuværende borgeraktiviteter. Ønsket er samtidig at gå i dialog om det med de lokale aktører.
- Folkehuset Carl Blochs Gade (Distrikt Midt)
  - Folkehuset har få lokaler og få frivillige. Caféen giver stort underskud under nuværende forhold. Hvis caféen skal fortsætte, kræver det, at den kan gøres rentabel. Et mulighedsstudie kan være med til at afsøge, hvordan der bedst kan arbejdes med den gode beliggenhed i Aarhus Midtby, et samspil med ældreboligerne og plejehjemmet, samt hvordan der bedst kan tages hensyn til de sårbare borgere i området. Folkehusets lokaler og servicearealer har forskellige potentialer, det fortsat kan danne ramme for et ukrainehus, overgå til plejehjem eller danne grundlag for et nyt fællesskabsinitiativ i lokalområdet. Mulighedsstudiet skal være med til at undersøge det nærmere.
- Folkehuset Åbyhøj (Distrikt Midt)

29. februar 2024
Side 7 af 9

- Folkehuset har få lokaler og en lav belægningsprocent på lokalerne, ligesom der er langt flere medarbejderrettede lokalebookinger end borgerrettede lokalebookinger. Caféen har få daglige gæster og et stort underskud. Caféen får i dag leveret den varme mad fra Folkehuset Møllestien. Folkehusets beliggenhed, et begrænset antal frivillige og bydelens andre muligheder gør det svært at drive et folkehus i Åbyhøj. Der er potentiale for, at lokaler, køkkenet og servicearealer kan overgå til plejehjemmet. Ønsket er at bevare de fællesskaber og aktiviteter, der findes i folkehuset i dag.
- Folkehuset Viby (Distrikt Syd)
  - Folkehuset er præget af mange arbejdspladser for plejehjem, hjemmepleje og sundhedsenhed. Caféen har meget begrænset tilbud og åbningstid og betjener primært medarbejdere. Der er få aktiviteter, samt et begrænset antal frivillige og brugere. Et mulighedsstudie kan være med til at afsøge potentialer ift. voksende pladsbehov fra andre enheder, aktivitet i sundhedsklinikken og genoptræningsaktiviteter, samt muligheden for at styrke trænings- og sundhedsmulighederne i huset. Ønsket er at gå i dialog om de nuværende borgeraktiviteter og drøfte, hvad der med fordel kan videreføres. Der kan også kigges på en synergi til det nye kommunale sundheds- og velfærdshus i Viby Syd, der er på vej.
- Folkehuset Skåde (Distrikt Syd)
  - Folkehuset er præget af mange arbejdspladser for dagcenter, hjemmepleje og sundhedsenhed. Folkehuset har meget få aktiviteter, og køkkenet i caféen er lukket. Der er et begrænset antal frivillige og brugere. Der er i huset mulighed for at imødekomme et voksende pladsbehov for andre enheder. Ønsket er at gå i dialog om de nuværende borgeraktiviteter og drøfte, hvad der med fordel kan videreføres. Lokalområdet i Skåde har ligeledes gode tilbud til ældre bl.a. i den lokale kirke.

Den videre dialog om ansøgning til Nordea-fonden

Nedenstående folkehuse indstilles til, at de kan indgå i ansøgningen til Nordea-fonden. Begrebet folkehus-fyrtårne har tidligere været brugt, men på baggrund af misforståelserne begrebet har skabt, opererer vi ikke længere med det begreb. Vi vil i stedet gerne lægge fokus på folkehuse med potentiale for udvikling indenfor et særligt tema eller fokusområde.

Folkehusene er valgt, da de har et investeringsmæssigt potentiale, hvor et samarbejde med Nordea-fonden kan være med til at udvikle og nytænke folkehusene. Folkehusene kan med hjælp fra Nordea-fonden udvikles til steder, der samler, udvikler og driver fællesskaber i lokalområdet på nye måder.

29. februar 2024
Side 8 af 9

Nordea-fondens pulje *Lyst til deltagelse* støtter projekter, som motiverer flere til at tage del i og ansvar for hinanden, fællesskabet, foreningslivet og demokratiet.

Nordea-fonden har lagt vægt på, at de huse, vi udpeger, skal være huse, hvor:

- Der er potentiale for metodeudvikling, der kan spredes til dels øvrige folkehuse i Aarhus, men også til øvrige kommuner og andre områder (fx biblioteker og andre typer medborgerhuse)
- At husene gennem Aarhus Kommunes medfinansiering kan forbedres og moderniseres så de fremstår som folkehuse, der er åbne og tilgængelige
- At husene har en vis kapacitet i forhold til lokaler og mulighed for aktiviteter
- At der er tydeligt fokus på målgruppen
- At civilsamfundsaktører og lokalområdet inddrages

I programmet *Lyst til at deltage* skriver Nordea-fonden, at de vægter projekter, der:

- Understøtter demokratisk og kulturel dannelse
- Fremmer nysgerrighed på fællesskabet og lyst til engagement
- Styrker forståelse og dialog mellem forskellige befolkningsgrupper
- Fokuserer på brobygning i det offentlige samtalerum og tryghed i møder på tværs af sociale, kulturelle og geografiske skel
- Fremmer generationsmøder og relationer, frivillighed og den gode foreningskultur
- Skaber relationer mellem foreningsdrevne og selvorganiserede aktiviteter

Folkehusene nedenfor vurderes at have et potentiale for udvikling indenfor et særligt fokusområde, der kan udvikles og spredes til andre folkehuse, f.eks. kulturfokus, socialt boligområde, lighed i sundhed, samskabelse mv.

Det gælder følgende 6 folkehuse:

- Folkehuset Vejlbj (Distrikt Nord)
  - Begrundelse: Folkehuset er beliggende i et område med mange lejeboliger og kollegier, ligesom Vejlbj rummer en række uddannelses- og idrætsinstitutioner i umiddelbar nærhed til hinanden. Der er mulighed for at eksperimentere med forskellige rammer for aktiviteter, der kan binde generationer sammen i aktive fællesskaber og styrke den sociale profil i området. Folkehuset er ligeledes tæt på det udsatte boligområde Vejlbj Vest, som også er et forebyggelsesområde. Der er potentiale for at arbejde med den lokale sundhedsprofil, så lighed i sundhed kan styrkes.

29. februar 2024
Side 9 af 9

- Folkehuset Trige (Distrikt Nord)
  - Begrundelse: Folkehuset er placeret lige ved det udsatte boligområde Trigeparken, hvor folkehuset har mulighed for at understøtte udviklingen i området. Folkehuset har gode lokalefaciliteter, samt stærke frivilligræfter.

- Folkehuset Møllestien (Distrikt Midt)
  - Begrundelse: Folkehuset har en central beliggenhed i Aarhus centrum, hvor der er potentiale for at eksperimentere med sundhed og fællesskaber for alle og invitere indenfor i et inspirerende udstillingsmiljø, der motiverer til mere bevægelse i byrummet f.eks. gennem formidling af forskellige tilbud, samt små mini-afprøvningsstande med aktiviteter, herunder Møllestiens varmtvandsbassin. Der kan arbejdes med tidlig forebyggelse, sundhed i borgernes liv og inspiration til aktive fællesskaber.

- Folkehuset Ankersgade (Distrikt Midt)
  - Begrundelse: Ønsket er at skabe et folkehus med særligt kulturfokus, som kan inspirere og kaste lys på forskellige måder at invitere kulturen indenfor, samt være en eksperimenterende legeplads for kulturformater, der kan vokse videre i andre folkehuse.

- Folkehuset Harlev (Distrikt Syd)
  - Begrundelse: Folkehuset Harlev er beliggende i et område, hvor der ikke er mange andre tilbud til samme målgruppe. Folkehuset har behov for større investeringer for at imødekomme pejlemærkerne for fremtidens folkehuse, hvor den geografiske placering har potentiale for at tilbyde borgerne attraktive fællesskaber og lokale faciliteter.

- Folkehuset Tranbjerg (Distrikt Syd)
  - Begrundelse: Folkehuset Tranbjerg har potentiale for at tilbyde samlokation med biblioteket i Tranbjerg ved etablering af en tilbygning. Der kunne herved opstå mulighed for at etablere et stærkt lokalt "kulturcenter" med et bredt udbud af aktiviteter og arrangementer til en udvidet målgruppe.